

Grenzen

N.A. Donkersloot

bron

N.A. Donkersloot, *Grenzen*. Hijman, Stenfert Kroese & Van der Zande, Arnhem 1929

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/donk007gren02_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Aan mijn Ouders

Acheron

Aan G.H. Moll van Charante Jr.

Kwatrijnen

Wild bloeit de roos van onze overmoed.
Dit spel is kansrijk en de worp was goed.
Doch onverhoeds en diep verholen, hoor:
De ruischende Acheron van het bloed.

Zóó zinverrukkend was de wufte logen
Van zon en maan, bloemen en vrouwenoogen:
Wij bleven in den voorhof; eenzaam ligt
Een duister rijk achter de wenkbrauwbogen.

Wij werden elken nacht ontvoerd, doch geen
Die ooit dat pad verkende dan alleen
Wie met het keeren van de morgenzon
Niet meer in zijn geboorteland verscheen.

Waarom hij toch dit zonlicht huis verliet?
Hij koos zichzelf zijn duistere herberg niet.
Een kleine vogel wet zijn snavel aan
De zerk en zingt een schrill, kortstondig lied.

De klok tikt harder plots en dichterbij.
Bestaan wij hier, en zijn wij droef of blij?
Het weerloos zand is op den Sphinx gestoven,
Lag daar een oogwenk en woei dan voorbij.

Een schaduw sluipt om alle dingen heen
En bloemen vallen dorrende uiteen.
Zij die vervreemdden in een banger kus
Wenden de oogen af en zijn alleen.

Was daar een licht en ben ik thans weer blind?
Speelde er zon op het vermolmend bint?
Donker is dit bestaan en toch, en toch:
Daar was een licht in d'oogen van een kind.

Eenmaal ontkwam een sterveling aan het bloed.
Vleuglen ontsprongen aan voortvluchtgen voet.
Hem heeft een engel in het paradijs
Met hellen, doodelijken kus begroet.

Het blijft gelijk, hoe zou ik her of der?
De afstand naar mijn dood is even ver.
Waarom gaf God den wijzen het geleide,
En niet den wandelenden Jood zijn ster?

De dood is een noodlottig kapitein,
Heel de bemanning dronken van den wijn,
Maar op de voorplecht spelen ongestoord
De kindren, die niet weten waar ze zijn.

God liet ons zorgeloos op aarde achter.
Geen engel hield hij over ons tot wachter.
Van dit verwijderd en onvruchtbaar oord
Werd eindelijk de dood hebzuchtig pachter.

Een lang beleg heeft allen afgemat,
De dood bewaakte ook het smalste pad.
Alleen een zanger waagt zich ongedeerd
Ver uit de poorten der verdoemde stad.

Omar Khayyam

Hij beet zijn lippen gulzig in den beker,
En dronk het donker fonkelend geluk:
- 'Bloemen en oogen gaan vroegtijdig stuk.
Het voortbestaan van deze kroes is zeker.

En als reeds lang mijn roekelooze mond
d' Ontzaggelijke stilt' ten prooi zal zijn,
En onder duisteren, dooraasden grond
Mijn hand vergruisde en mijn gistend brein,

Dan zal de beker, wederom geheven,
En met den wijn weêrom ten boord gevuld,
Zijn duiz'lende vergetelheid nog geven,
Die zaligend den zwarten dood verhult-'

Toen, opgestooten uit een zwaren roes
Spande het toornig bloed zijn taaie pezen,
En op het steen weersloeg de harde kroes
De holle echo van zijn doodlijk vreezen.

Poppaea Sabina

Zij schreed en heerschte schrijdend over allen.
Haar roofdieroogen waren groot en wild.
Zij droeg het hoofd hoogmoedig opgetild,
Omdat haar hart tot wanhoop was vervallen.

Rondom haar hunkerden de honderdtallen.
Zij telde smadelijk het hijgend wild,
En lispelde: ik heb het zelf gewild,
En wist zich de slavin van haar vazallen.

En later, aan het eenzaam open raam
Uitstarend in den sterreloozen nacht
Riep zij met naakte stem een dooden naam.

En pijn trok om haar wreedgewelfden mond,
Toen zij het zware haar langzaam en zacht
Kreunende uit den strakken spang ontbond.

Nero

De laatste driften van den driesten Keizer
Besprongen laaiend de verloren stad.
En Nero, ouder plotseling en grijzer
Steeg zingend langs een steil en duister pad.

En op den top, in 't waaien van zijn mantel,
Aanschouwde hij den weergaloozen brand.
'Ik, die paleizen in een vuurpoel kantel -'
Maar sidderend viel zijn gestrekte hand.

Zijn sombre trots zou boven Romes vlammen
De sterren nooit te brandschatten vermogen.
Hij voelde 't ijlend bloed langzaam verlammen
En sloeg den blinden mantel voor zijn oogen.

Aan H. Marsman
Juli '25 Ardennen

Leander

Een stormvlaag had de sterren uitgebluscht
En onheilspellend wies een zwarte nacht.
De golven zwollen en hun duistre pracht
Brak lichtend aan de uitgedoofde kust.

De minnaar werd het doodsgevaar bewust
En in de leegte woei zijn veege klacht:
Hero, Hero! De zee sloeg onverwacht
Open en sloot zich en werd dan gerust.

Een bleeke zon rees aan het eenzaam strand,
Toen onbeweeglijk in het flikkrend zand
Voorover, en met donker slierend wier

Zijn hoofd en slanke schouderen bedekt
Hij in den grooten dood lag uitgestrekt,
Een in zijn laatsten sprong getroffen dier.

Petrus

Hij naderde schoorvoetend aan het vuur,
Waar de soldaten met een schor misbaar
Zijn Heer beschimpten en vernam 't onguur
Geding en wankelde en voorzag gevaar.

‘De Heiland had ook dezen knecht in huur’
Krijgschte een vrouw doch hij bedreigde haar
En vloekte doodsbleek en verkocht zich duur:
‘Als ik hem zag, zeg dan wanneer en waar!’

Maar aan zijn slapen duizelde het bloed
Want bij het roode schijnsel van het vuur
Zag hij den Meester en zijn stommen groet

En zijn gebukte schaduw aan den muur,
En toen hij vluchtte het duister tegemoet
Kraaide de haan reeds in het bleeke uur.

Ophelia

Zij dwaalde doelloos met vermoeide schreden
Door de windstille, loome tuinen, waar
De middagschaduwen zich traag verbreedden,
Welkende bloemen geurden, zerp en zwaar.

Zij dwaalde en werd het zelve niet gewaar
Hoe doorn en netel heimlijk letsel deden,
Als met een droef en onbestemd gebaar
Haar vingers langs de scherpe heesters gleden.

- De wind stak op. Er woei een wilde angst
Tusschen de takken en de blaren langs.
Zij luisterde ontgaan: hoorde zij hem?

Hamlet! Hij vluchtte in den vreemden wind,
De grijze oogen groot en wijd ontzind,
En roepend met vóórmenschelijke stem.

Het Meisje

Er lag sneeuw en het donkre meisje stond
Weerloos verloren in den diepen nacht.
De witte stilte werd een overmacht,
Een doodsche dreiging die zij niet weerstond.

Er was een trilling om haar moeden mond
En huivrend in haar mantel zei ze zacht:
Ik heb geen doel; en dieper, langs den grond,
Bukte haar schaduw na die stroeve klacht.

Ik zag haar gaan over het bleeke pad -
En in de kuische sneeuw stond, waar zij trad,
Het smalle teeken van haar kleinen voet -

Toen sprak haar smart ook eindelijk tot mij:
Zij had geen doel, en aldoor hoorde zij
Het kindje zingen in haar angstig bloed.

Het eiland der ziel

Toen God stervende was, ontstond
Uit duisternis een vloed,
Aanzwellend, ruischend om mij rond,
Het donkergolvend bloed.

Van sombre lusten werd ik hier
Sindsdien een eenzaam roover.
En eeuwig tart mij de rivier,
Maar nooit, nóóit stak ik over.

Al duizend eeuwen dool ik aan
Den donkerrooden vloed
En roep den dooden Schepper aan
Over het golvend bloed.

Paradise Lost

Het droeve hart werd in het schemergoud
Van den vooravond zóó onzegbaar loom,
Zooals een bloem de bladen samenvouwt
Verzonk het hart in den geloken droom.

Schaduwen vielen weg. Een ijle vloed
Van wit verblindend bovenwereldsch licht
Ruischte voorbij en het bedwelmde bloed
Is naar diepzeeën van stilte gezwicht.

Er was een milde tuin en er bewogen
Zeldzame bloemen, wit en zilvergrijs.
Als blauwe zonnen straalden kinderoogen
En een stem zei: dit is het paradijs.

Toen stormden duizend ademlooze vragen
Weeklagend op en peilloos viel het hart,
Door steile duisternissen teruggeslagen
En in de valstrik van den tijd verward.

En in den stervensrooden avondgloed
Spleet het geloken hart sidderend open,
Voor éénen stond ontdaan van aarde en bloed,
Arglistig door de oude drift beslopen.

In duister sloeg het hart, zwart en alleen.
En in de verte, op den vagen wind
Verdoolde, was het nu of lang voorheen,
De heldere echo van een lachend kind.

De Stervende:

‘Terugkeerend uit een heilloos strijdgebied
Volg ik een pad dat diep verloren zwenkt
Van allen die ik weenend achterliet
En ga een droom in die mij doodlijk wenkt.
Daar werd een licht door duisternis gekloofd -
Al wat dit hart laatdunkend had bestaan,
Wordt spoorloos, met mijn lichaam en mijn naam
In een onwereldsch ruischen uitgedoofd,
Alsof er niets verloren was gegaan’.

Grenzen

Adam

Toen hij sliep, heeft een stem hem aangerakt
Als een voorbij ruischende, snelle vogel.
En in den held'ren nacht is hij ontwaakt
En kuste Eva en beklom den heuvel.

En de verrukkingen aller seizoenen
Waren glinsterend om zijn heerlijk hoofd:
Wilde sneeuwvlokken en teedere bloemen
En diepe geuren van het najaarsooft.

En toen hij andermaal het paradijs
Intoog met stralend, gelukzalig zwaard,
Gaven engelen zelf den appel prijs,
Want liefde had zijn schuld geëvenaard.

Franciscus van Assisi

Waar het bergpad zwenkte en den kloostertuin
Ontkwam, voortspringend langs aanvankelijk schuin
Maar dan schier loodrecht opstijgenden rots,
Stond onbewegelijk Franciscus. Onder hem
Lagen in dunnen mist klooster en meer.
Het ziende kende hij het nauwelijks meer
Dan als verlaten legerplaatsen Gods.
Een klein brevier is aan zijn hand ontvallen
En viel als een dor blad onpeilbaar diep.
Thans scheen het rustelooze bloed bezonnen
En het weerspanning lichaam overwonnen,
En hij stond wachtende tot God hem riep
Volkomen rustig op de laatste wallen.
Hij hoorde op een andere planeet
Engelen zingen, en vervolgens schreed
Hij waar een gems hem niet meer volgen kon,
Boven de wereld blinkend in de zon.

De Engel

De wind legde zich neer. Daarna ontstond
Ver weg een donker aangolvende klaagzang,
En in dit lied gehuld verscheen aan mij
Een engel met Gods eigen, schoon gelaat
Maar zwaar gemanteld in dien duist'ren zang.
En toen hij over mij gebogen stond,
Zag ik den steilen neergezonken vleugel,
Geschonden en ontredderd zeil des hemels -
Ik weet niet wanneer hij weer van mij week,
Doch sinds aan mij deze verdoolde engel
Verscheen, kon ik de teed're bloemen hooren,
Wanneer zij bloeiend zongen van den dood,
En ik verstond den roofdierlijken schreeuw.

En ik herkende Gods heldere oogen,
Duister en weenend in een woesten tuin.

Het Gezin

Het was zoo vreemd weemoedig het te weten,
Ons samenzijn, de zomeravond buiten,
Dit vredige - en toch niet te vergeten
Dat vrede noch geluk den tijd kan stuiten.

De roode schemering zonk op de ruiten.
Toen zwegen wij, alsof we elkaar verweten
Wat niemand wist. Wij hoorden afgemeten
Klokslagen de stilte trillend omsluiten.

Zouden wij lang nog bij elkander wezen?
Angstig van liefde ontvluchtte ik hun oogen,
Eenzaam en naar mijzelven afgewezen.

Had mij de roode schemering bedrogen
Of rees in allen een onmeet'lijk vreezen?
De donk're takken langs het raam bewogen.

De Violist

Langzaam speelt de grijze muzikant,
Bij mijn raam in den egalen regen,
Met zijn smalle, aderblauwe hand
Al het leed dat wij vandaag verzwegen.

Alle droomen werden spiegelbeeld
Op den bodem van een troebel glas.
Roem en rijkdom zijn door hem verspeeld
Van een adellijk, lichtzinnig ras.

En hij speelt in den egalen regen
Zijn onzuiv're en navrante wijs,
Al het leed dat wij vandaag verzwegen:

Ongehavend wordt geen sterveling grijs.
Hart en snaren springen in den regen
Aan het eind van een verloren reis.

De Slaapwandelaarster

Zij is opgestaan; haar stuurlooze handen
Hebben het heete kussen gestreeld.
Haar oogen hebben ontstoken randen.
Zij heeft zich jarenlang verveeld.
Verlangen was bijna doodgebloed.
Maar nooit was haar minnaar zóó nabij:
'Hij staat buiten en hij roept mij' -
Zij glimlacht alsof zij iemand groet.
- De ijs'ren trapleuning, ruig van roest
Is kil in haar kleine, tastende hand.
Zij ontwaakt: waar is zij aangeland?
Zij hoort in het donker haar holle hoest.

Grisette

Zij gaat haastig, voorover in den regen
Langs de huizen, bijna onopgemerkt.
Zij gaat iederen dag dezelfde wegen.
Zij heeft den heelen dag gewerkt.
Ruw hebben van den overkant
Beluste oogen haar aangerand.
Zij heeft het denkelijk wel gezien.
Zij is niet zoo bijzonder zedig,
Zij is niet leelijk, en bovendien
Het hart is vreugdeloos en ledig.
Een zijden, ruischende japon
En het donkre park is haar horizon.
En verder heeft zij vage droomen
Van een geluk dat eens moet komen,
Maar zoo onzienlijk afgelegen,
Als de duistere hemel boven haar.
Na het lange, vergeefsche wachten
Op een hartstocht'lijk veroveraar
Wordt een troeb'le kantoorbediende
Waarschijnlijk haar beminde.

Zoo ouderwordend zal zij leeren
In het te vroeg verschaalde bloed
Geluk en liefde te ontberen,

En reeds langs de eenton'ge wegen
Gaat zij voorover in den regen
Dat leven haastig tegemoet.

Het zieke meisje

Zij sloot haar oogen voor de wreede zon en
Ontvoer volkomen de aanwezigheid
Der anderen. Zij heeft zich diep bezonnen,
Zij was alleen geweest te allen tijd.

Achter haar warme oogleden begonnen
De fluisteringen van de eeuwigheid.
Waarom was zij niet eerder overwonnen
En van haar liefde en haar smart bevrijd?

Toen zij haar oogen eind'lijk opende
Waren er stemmen en zij zocht bevreesd
De zachte streeling van een teed're hand.

Zij glimlachte, maar sprak niet van het land
Waarin zij diep verloren was geweest,
Want zij bevond zich weder hopende.

De Scheidenden

In het halfdonker zag de een de ander.
Zij stonden op, rilden in de avondwind.
Zij werden vreemdelingen voor elkander.
Wanneer en waarom hadden zij bemind?

Want in hun hart vernamen zij alleen
Een onweerhoudbaar, hopeloos begeven.
Zwijgend liet hij haar hand los en zij dreven
Als twee gescheiden werelden uiteen.

En van hun laatste teederheid ontdaan
Ontwaarden zij elkanders neergevelde
Schaduwen in het zieke licht der maan.

Een man, een vrouw. En in hun diep ontstelde
Oogen de afkeer van een doode daad.
Toen gingen zij, met afgewend gelaat.

De Onverfulde

Zij zag hem opstaan en de lamp aansteken.
De warme, milde lichtkring bracht hen nader.
Hij zocht haar oogen, die hem snel ontweken.
Toen zei hij aarz'lend, zij geleek haar vader.

Zij trok den smallen doek strak om haar schouder.
Hij had haar schuwen glimlach niet gezien.
Zij dacht aldoor: wij werden beiden ouder.
Zóó anders had zij het gedroomd vóórdien.

- Ver in den duist'ren tuin juichte een merel.
Zij hief zich op uit haar herinnering.
't Geluk scheert rakelings voorbij de wereld.

Zij zag haar schralen schoot en haar verdorde
Vingers spelende om den doffen ring,
En vroeg zich af hoe het zóó was geworden.

Kinderspel

Er schemert om dit denken zonder doel
Een stilte, waarin klokgetik verzandt.
Ik staar in het loodgrijze licht en voel
Mij door herinneringen overmand.

- Spelende in het warme, diepe bed
Heb ik de dekens over mij gespannen:
Een sultan is in de woestijn verbannen.
Een vos sluipt naar zijn hol met sluwen tred -

Is dit voorbij? Ben ik teruggekeerd?
Wat is aan mij geschied, sinds ik verdreven
Werd uit dat zorgeloos en zonnig land?

Tegen het leven is geen droom bestand.
En hiervan is alleen overgebleven
Een schuw herinn'ren bijna ongedeed.

Het Hart

Eenmaal ontbloede in het blinkend Eden
Een wild, edel gewas, het vurig hart,
En zóó snel is zijn fonk'ling voortgeschreden,
Gods verste sterren heeft het uitgetart.

Daarna, door een blind duister overvallen
Zonk het terug, neerslachtig uitgedord.
Vreemd ritselt het wanneer een van ons allen
Het zich herinnert en waanzinnig wordt.

Vesper

Gods angelus luidt het laatste.
Als het kinderhart is gestorven,
En wij al wat we spelend verworven
Roekeloos hebben verkorven,
Hooren wij het ten laatste.

Een liefde windstil en luw.
Na de stormen die om ons woedden
Drijven wij als een moede
Vogel op het vermoeden
Dat God niet ver is maar schuw.

En deze liefde is het laatste.
Alleen wie het ondervonden
Hebben die ongeschonden,
Besneeuwde plek hier gevonden.
Maar geen mensch en geen engel verraadt ze.

Het Kind

Hij speelde in het zonnig wuivend gras.
Zijn blonde haren blonken in het licht
En in zijn zorgeloze oogen was
De blauwe scheem'ring van een vergezicht

Tot in den aanvang van het menschenras.
Zoo stond hij als een lelie in het licht.
De wereld is een oud, somber gesticht,
Maar kind'ren bloeien dichtbij in het gras.

Een man met een vermoeid, donker gezicht
Gaat langs die plek, met onbestemde pas
En als een vreemde in het helder licht.

Zijn oogen gingen lang geleden dicht.
Hij zoekt zich te herinn'ren hoe het was,
En zegt: het is den kinderen bericht.

De Droom

Dit somber land is niet mijn vaderland.
De tuinen van den droom zijn altijd groen.
Hier welken wilde rozen en mijn hand
Is moe van wat zij later nog zal doen.

Alles bevreemdt mij wat op aard geschiedt.
Er staat een jongen naar een zwaan te kijken,
Zóó onbekommerd en los van verdriet -
Een vrede die ik nooit meer kan bereiken.

Regen en sneeuw en zon en maan en wind.
Waarom hebben wij ons op weg begeven?
Het eindigt evengoed als het begint.

Er is zooveel voorbij, zooveel nog komend.
De dag moest zonder avond zijn gebleven
En ik hier eeuwig van Assisi droomend.

Kinderen

Diep in hen is het donkere begonnen,
Het langzaam, onafwendbare bederf.
Alles vermolmt, alles wordt overwonnen,
Het held're, teed're in hun oogen sterft.

De wereld is voor ons ook wit geweest,
Vóór wij de duisternis zijn ingedreven.
Wij waren spelende en onbevreesd,
Maar waarom moesten wij dat overleven?

Morte d'Arthur

Toen hij het strijdperk doodelijk gewond
Verscheem'ren zag en hem het schild ontviel,
En een ramspoedig einde hem verdreef
Uit het gedruisch der laatste zegepraal,
Ging hij den nacht door en de paden langs,
Die naar de onafzienb're zee geleiden,
En stond en hief zijn slanke rechterhand,
Terugwijzende naar wat, vergeefs geweest,
Zijn naam weerkaatste: burcht en ridderfeest,
Het blanke graal, de valkenjacht, het zwaard,
Minstreelen, vrouwen, schaakspel en tournooien.
Daar lag zijn glanzend leven, maar nochtans
Zong nu de dood zóó ongeëvenaard:
Eens achterhalen engelen het bloed -
Als een bekeerling ging hij onbevreesd
Hun door de witte branding tegemoet -

De dorpers wijzen waar het is geweest,
En zien de zee daar lichten met den vloed.

De Uittocht

Zoo diep verwonderd ga ik door de wereld
Alsof ik Parsifal zou zijn geweest,
Een metgezel van morgendauw en merel,
Van leliën en rozen en het meest
Van dieren en hun geheimzinnig spoor -
Het heugt mij niet meer om welk avontuur
Ik dezen vrede in het woud verloor,
Maar onherroep'lijk heb ik mij verdoold
En ver van mijn omwingerd huis bevonden.
Een donker volk is om mij saângeschoold
En heeft mijn fonk'lend bloed welhaast geschonden -
En toch kan ik onwankelbaar soms wanen,
Dat ik, een wit verblindend zwaard geheven
Onstuimig trotsch een uittocht mij zal banen,
En teruggekeerd in het bebloemd verleden
En zonder weemoed om een blonde vrouw,
Verblijven zal in ongedeerde vrede
Bij nachtegaal en bloem, merel en dauw.

De Wandeling

Een oude onrust heeft hem aangerand.
Soms, door een avondwandeling ontroerd,
Herinnert hij zich het verloren land
Van vrede en zon, waaraan hij werd ontvoerd,

Sinds hij vernam van welken en van sterven,
Sinds hij van ieder ding het eind voorzag,
En hem dit doelloos door de wereld zwerven
Vreemder en droever werd met elken dag.

En die een spelend kind moet zijn geweest
Loopt in zichzelf verloren afgewend.
Hij gaat en is alleen nog maar bevreesd,

Dat hij vlak bij een schaduwlooze weide
Het smal en bloemrijk pad niet heeft gekend,
En dat hij blind is, zonder Gods geleide.

De Verlatene

Zij zong met een verslagen, diepe stem,
Terwijl de nacht viel in den koelen tuin,
Het afscheid en de wederkomst van hem
Die zonder omzien op den fellen ruïn
Het steile bergpad tartend ingeslagen
En alle windstreken gelijkgezind,
De wereld met lichtzinnig welbehagen
Verkoor vóór wie hij, argeloos bemind
In de ontloken lente zijner droomen
Met zijn beschroomde hulde had begroet,
Eer hij de wilde lokstem had vernomen
Van het weerspannig en ontembaar bloed -
Zij zong en zag de donker purp'ren rozen
Zich sluiten. Zie, van witten avonddauw
Had elk een fonkelend juweel verkozen
En weggeborgen in fluweelen rouw.
Toen dacht zij, het geluk werd toegewezen
Aan wie het ongedeerd bewaren zou
Bij diepsten nacht, en zij was zonder vreezen.
Geen eenzaamheid kon deze liefde schaden,

Zij wacht verborgen en ook dit is goed -
Zingende liep zij langs de zwarte paden.
De donk're rozen sliepen aan haar voet.

Wenn nur ein Traum das Leben ist...

voor den Noorman

Het werd mijn droom in 's werelds kring
volkomen zorgeloos
een schelp te zijn, een suizend vuur,
een rank, een wilde roos,

onkundig van geluk en leed,
van plan en overleg,
het stuifmeel dat de wind verwoei,
lichtzinnig langs den weg,

een vlinder op een lelieblad,
de vleugels bijna dicht
en trillende een oogwenk eer
zij opgaan in het licht,

een dauwdrop en een sneeuwkristal,
een smetteloze wolk,
een zonnestraal zoo flitsend als
een wit geslepen dolk,

een vogel en een varen en
een held're beek in 't woud,
in het rivierbed een nog on-
gewonnen korrel goud,

de wierook en de myrrhe, en
het ruischend requiem,
doch schuldeloos en onbevreesd,
de lout're, pure stem -

Alleen een mensch droomt zoo vergeefs,
ontwaakt zoo moedeloos,
een vreemdeling voor schelp en vuur
en rank en wilde roos.

Le pauvre Lélian:

‘Door duizend dagen en door duizend nachten
Ben ik vergeefs en moedeloos gedwaald,
En nog wil het vermoeide hart verwachten
Of er een late liefde nederdaalt,
Een toeverlaat, vóór het omlaaggebracht
Verdorren zal, een teeken op dit smeeken
Of mij de teederheden van een zacht
Streelende vrouwenhand zullen ontbreken.
Weemoed en drift en zwervend ongeduld
Zullen zich toomen in haar kalme teug'len.
Eén witten nacht en dan zal ik vervuld
Den dood verwachten met gevouwen vleug'len,
Eén witten nacht...’

Legende

Er ligt een schemering over de weiden.
Er loopt een man op den verlaten weg.
Geen sterveling zal hem zijn lot benijden.
Hij is alleen en hij weet het noch steg.

Het wordt nog troostelozer als ik zeg,
Dat hij daar altijd liep, te allen tijde
Vergeefs, vergeefs. Zal God hem ooit bevrijden?
Het schemert eeuwig op den leegen weg.

Nog altijd denkt hij: als ik maar blijf lopen
Vind ik een herberg met een helder licht;
Dan ga ik binnen want de deur staat open.

Er is nog hoop op zijn vermoeid gezicht,
En daarom zal hij altijd blijven lopen,
Maar als hij aankomt, zijn de deuren dicht.

Lente

De luwe wind heeft ook zijn weg gevonden
Tot haar. Zij heeft zich driftig opgeheven.
Geluk en hartstocht, jaren afgebonden,
Zullen zich trotsch en prachtig overgeven.

Een lente als toen; waar is de tijd gebleven?
De dagen gingen zooals zij ontstonden,
En zoo is zij de engte ingedreven
Waaruit geen droomen haar meer redden konden -

De kleine spiegel weert haar eerzucht af.
Er valt een zware schaduw langs haar oogen,
Of alle hoop haar uitgebloeid begaf.

En dan herinnert zij zich alles weer.
De wilde lente heeft haar wéér bedrogen.
Met trage hand legt zij den spiegel neer.

Onderweg

Ik zie mijzelf hier in dit lichaam lopen,
Een donker, in zichzelf gesloten ding,
En toch zoo vreemd van hunkeren en hopen
Doorstroomd, van dromen en herinnering.

De lente gaat wit bloesemende open.
Een mensch gaat dicht en wordt een zonderling.
Al wat mij bijblijft, is onder het lopen
Een liedje dat ik onophoud'lijk zing:

Waar is de vrede en het onderkomen?
Wie zegt mij wat er van ons allen wordt?
Wat is het doel, wie heeft den zin vernomen?

De tijd van liefde en geluk is kort.
Het wordt ons alles één voor één ontnomen,
En wat het allerdierbaarst is, verdort.

Herinnering

Ik zie haar schuwe oogen weer,
Zoo teeder en ontdaan.
Daar staat zij en zij smeekt mij weer:
'Laat mij, laat me nu gaan'.

Ik loop, is het dezelfde gracht?
Een jaar is het geleden.
Is zij het, die daar op mij wacht?
Wordt liefde nooit verleden?

Waarom ook nú dat grijze weer?
En waarom onder 't gaan
Die stem: 'het is nog als weleer,
Het wordt nooit ongedaan'?

Verzen uit Davos

De Zieke

Niet ver van huis hoorde ik een smalle beek
Diep in zichzelf zingen van een teeder
En ver geluk, dat onbereikbaar leek.
Ik luisterde en liep verlangend mede,

En vroeg mij af, waarop dat lied geleek,
Doch werd vermoeid en legde mij toen neder.
Een stem ging ruischend door de snelle beek:
'Gij ziet Uw vader noch Uw moeder weder'.

En toen ik omzag, lag ver achter mij
Het kleine huis, verloren en vergeten,
En een gestalte riep en wenkte mij.

Maar uit de blauwe golven van de Lethe
Zong nu de dood zoo helder en nabij:
'Gij zult van alle dingen niets meer weten'.

Bloemen in een ziekekamer

Beloken bloemen aan gesneden stengel,
te koop gehouden door een kinderhand,
buiten. - En hier de doodsengel,
de witte naad'ring van zijn hand.
Het heldere roepen voorbij het raam
is een koraal van jeugd.
En dit ontsteld verlangend luisteren:
de laatste vreugd?
De rozen worden toegereikt,
knoppen waarvan de gloed
het donkerroode bloed gelijkt.
Een snelle groet,
weer blijf ik achter.
De onweerhoud'bre tijd verstrijkt.
Verder en zachter
gaat het roepen voorbij.
Allen, mensen en rozen
en deze kleine koopman
sterven wij.

Ski

Er is sneeuw op de bergen gevallen.
Wij zijn veranderd, sinds gist'ren.
Achter ons schoven er duizendtallen
dagen vóór wij het wisten,
vóór wij de wereld verkenden -
De zon is een nieuw geloof,
nu wij, die gevaar ontwenden,
rakelings rots en kloof
langs de witte hellingen renden,
en de ski in de flitsende sneeuw
stuivende, suizende zong,
sneller en dieper - een schreeuw,
(roekeloos zijn wij en jong,
roofvogel, adelaar!)
in de ruimte siddert de sprong,
wij dalen en God weet waar -
Doch ik lig op dit smalle balcon,
rustend in een gedempte zon.
Kinderen zingen er van den keizer.
Langzaam worden wij ouder en grijzer.

De Verschijning

Het was stil in den middag. Met het loome,
langzame bewegen van een zieke
had hij zich opgericht en het vernomen,
een ruischen licht als kleine vogelwieken,
en hij wist nauw'lijks meer of het zijn dromen
waren, maar er was overal muziek en
het was of iemand was binnengekomen
en zich fluisterend boog over den zieke -
Hij leunde nu al zwakker achterover
en een luisterend glimlachen verscheen
om de witte lippen, en dwaalde over
de stervende dingen om hem heen,
maar de lichte gestalte tegenover
hem wenkte en samen zweefden zij heen.

De Vader en het Kind

Zij zijn dezen morgen uitgegaan, voor het eerst,
de vader en het kind.
Maandenlang heeft hem de twijfel beheerscht
of hij het wint,
of hij beter zal worden.
Anderen zag hij, die in dit land
moe en hoestend verdorden.
Het kind rukt spelende aan zijn hand.
Hij denkt aan zijn zieke longen,
aan de fonk'lende sneeuw, aan de zon.
Zijn beenen wegen als lood.
Wandelend denkt hij aan den dood.
En de stem van zijn kleinen jongen
Heeft zóó juichende: vader gezongen,
dat hij snel de oogen sloot.

Het gestorven Meisje

Het was een koude, glinsterende nacht.
Wolken en duisternis, sneeuw en sterren
waren er, en wij hoorden verre
klokken. Haar einde werd verwacht.
Het venster was in den nacht een smal, veeg licht.
Zij was kleiner geworden, lieflijker dan ooit,
het blonde haar langs het voorhoofd geplooid,
en een glimlach over haar wit gezicht.
Zij was zoo ver van ons als sneeuw en sterren.
Voorbij het smalle, verlichte raam
staarden wij in het grondeloze verre.
Hier was haar lichaam, klein en zonder naam.

Morgenwandeling

De zon gaat over de bergen op.
De kleine stem van een slede
is ver weg helder te hooren.
Dit leven - ik geef het nog niet op,
(soms denk ik: verloren, verloren).
Doch al het hopeloos verleden,
ziekte en hunkering,
van liefde en drift de wisseling,
het was enkel tot dit weten:
er is geluk in ieder ding.
Mijn oogen gingen open.
Ik zie mijn voeten in de sneeuw
weer snel en lenig loopen.
Ik hoor mijn eigen stem, ik zing.
Dit leven, is het herinnering
of een nog bruisend hopen?

De Gestorvene:

'Het is voorbij; ik liet mijzelf achter.
Ik ben vervluchtigd tot herinnering.
Het leven was toch inniger en zachter,
Er was iets liefelijks dat mij ontging.
Somber en goddeloos en diep neerslachtig
Ben ik de leege vlakten doorgegaan,
Maar aan het eind gekomen bleef ik staan:
Achter mij lag nu, fonkelend en prachtig,
Een zonnig land. Ik had het blind begaan,
En de herinnering werd ik slechts deelachtig
Van wat ik daar moet zijn voorbijgegaan:
Kinderen die met held're stem mij riepen,
Spelende, zorgeloos, zonder schuld,
Het grijze haar van moeder en de diepe
Stem van mijn vader, in zijn ernst gehuld,
Schaduwen in het bosch en kleine bloemen,
Het lichte zingen van den morgenwind,
En een blonde vrouw, die mij heeft bemind.
Zij was teeder; ik kan haar naam niet noemen,
Het is te snel vervluchtigd in den wind,

Maar zij was liefelijker dan de bloemen
In het land dat geen gestorvene meer vindt...'